Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 15-го СЕРПНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 15, 1979 No. 184. VOL. LXXXVI.

АМЕРИКАНСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ „НЕБЛАГОНАДІЙНИХ" СОВЄТСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ

Москва. — Секретар Спілки совєтських письменників Фелікс Кузнецов отримав обширну депешу від 5-ох видатних американських письменників, які запротестували проти заборони совєтськими властями видати зладжену 23-ма совєтськими письменниками антологію „Метрополь", при чому двох письменників, що їх твори мали бути поміщені у тій антології, Євгенія Попова і Віктора Єрофеєва — виключено із Спілки письменників.

Американські письменники висловлюють протест проти спутування совєтською цензурою свободи літературного слова та водночас висловлюють подив для чотирьох совєтських письменників, Василія Аксьонова, Фазіля Іскандера, Андрея Бітова та Белли Ахмадуліної, які загрозили, що вони виступлять із Спілки письменників, якщо не привернуть членських прав двом виключеним письменникам.

За газетними вістками, ще кількох інших совєтських письменників склали подібну заяву солідарності з письменниками, твори яких підлягли поліційній цензурі з одночасним переслідуванням авторів. Про які твори і який їхній зміст, ото ж що саме спричинило гостру реакцію совєтської цензури і властей, які панують також над Спілкою совєтських письменників, покищо газети не подали.

Американські автори, які переслали протест це: Едвард Албі, Артур Міллер, Вілліям Стайрон, Джон Апдайк і Курт Воннегат.

ПРОТИВНИКИ ДОГОВОРУ САЛТ II ПРИДУМУЮТЬ СПОСОБИ, ЯК БИ ЙОГО „ВБИТИ"

Вашінгтон. — Хоча будім-то зросли шанси, що Сенат таки ратифікує підписаний у Відні президентом Джіммі Картером і Леонідом Брежнєвим договір про обмеження стратегічної зброї САЛТ II, проте існують в Сенаті противники того договору, які придумуються над тактичними способами, як би таки „вбити" той договір. Не є виключено — твердять поінформовані американські журналісти — що знайде більшість голосів пропозиція на відіслання договору САЛТ II назад до Комісії для закордонних зв'язків, або, що перейде внесення на рекомендацію президентові Картерові, щоби він відновив переговори з Брежнєвим над різними подробицями договору. У кожному з тих випадків — справа ратифікації договору затяглась би на багато місяців.

Одним із тактичних ходів „вбити" договір, що його плянують використати консерватисти, є пропозиція, що її зголосив сенатор Марк Гетфілд, ліберальний республіканець з Орегону, щоби до договору САЛТ II добавити додаток, за яким взагалі заборонялось би однаково Америці, як Совєтському Союзові користуватися викидними далекосяжних ракет із розгалуженими атомовими „головками". Така пропозиція мотивована тим, що в договорах про обмеження стратегічної зброї треба брати на увагу не число окремих родів зброї, а їх редукцію чи заборону користування.

Совєти напевно на таку зміну не погодились би — тим самим договір був би перекреслений. СССР має тепер готових 2,500 ракетних викидень, а ЗСА тільки 2,058. Зате ЗСА мають 550 суходільних далекосяжних ракет і 496 у підводних човнах, а СССР має їх узагалі тільки 700. Проте прихильники ратифікування САЛТ II сподіваються, що вони здобудуть в Сенаті потрібних для ратифікації 67 голосів, якщо водночас перейде пропозиція на значне підвищення сум на різні нові роди зброї, щоби заспокоїти острах військовиків, що САЛТ II насправді вийде на користь тільки Совєтському Союзові.

СОВЄТСЬКІ ЛІДЕРИ НАДІЮТЬСЯ, ЩО САЛТ II БУДЕ РАТИФІКОВАНИЙ

Москва. — помимо того, що дебати в американському Сенаті над ратифікацією договору про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), підписаного 18-го червня ц. р. у Відні президентом Джіммі Картером і генеральним секретарем ЦК КПСС та головою Президії Верховної Ради СССР Леонідом І. Брежнєвим, ще не закінчились, кремлівські лідери висловлюють переконання, що цей договір буде ратифікований Сенатом без неприємливих для СССР додатків. Ці висновки щодо сподівань Москви зроблені на підставі заяв совєтських офіційних осіб, західних політичних аналітиків і інформацій у совєтській пресі.

Однак, у зв'язку з тим, що уряд ЗСА мусить підвищити видатки на військові цілі, платячи таким чином високу ціну за ратифікацію договору САЛТ II, совєтське наставлення відносно З'єднаних Стейтів Америки залишається й далі агресивним, таким яким воно було б у випадку відмови ратифікації віденського договору.

У зв'язку з другою серією дебат над ратифікацією САЛТ II, в Совєтському Союзі вже розпочалася нова пропагандивна кампанія, яка має також на меті вбити клин між ЗСА і їхніми европейськими альянтами. На думку совєтських пропагандистів, опонентам САЛТ II в Сенаті не вдалось зібрати достатньої кількости переконуючих аргументів, щоб не допустити до ратифікації договору. Правдоподібно з тієї причини совєтські лідери не виголошували вже більше погроз у стилі виступу міністра закордонних справ СССР Андрея Громика на пресовій конференції, який викликав був своєю заявою дуже негативну реакцію у Вашінгтоні.

У приватних розмовах впливові совєтські речники заявили, що уряд СССР правдоподібно не супротивлятиметься тим пропозиціям, які внесли в Сенаті ЗСА сенатори Френк Чирч, демократ з Айдаго і Джейкоб Джевітс, республіканець з Ню Йорку.

В одному із застережень, яке вніс сен. Ф. Чирч говориться, щоб уряд СССР дав запевнення, що він не збільшуватиме продукції стратегічних бомбовиків званих на Заході, як „Бекфаєр". Добре поінформовані джерела стверджують, що совєтські лідери вже погодились на це застереження двох американських сенаторів. Совєтські чинники стверджують, що Леонід Брежнєв ще у Відні виразно і недвозначно повідомив у розмові з президентом Джіммі Картером цю справу. Сенатори Чирч і Джевітс також твердять, що договір не забороняє урядові ЗСА допомагати своїм союзникам розвивати і модернізувати їхню конвенційну і атомову зброю. І совєтські чинники, виясняючи свою інтерпретацію договору САЛТ II, кажуть, що немає, мовляв жадних застережень відносно вимін технологічними матеріялами з запризяненими державами.

Деякі сенатори, які противляться ратифікації САЛТ II, все одно домагаються більш наглядних змін у договорі. Якщо на початку другої рунди дискусії про САЛТ II будуть прийняті вимоги опозиційних сенаторів, то уряд СССР висуне свої вимоги, — кажуть совєтські речники, — які включатимуть обмеження американських стратегічних літаків і ракет на европейському континенті.

Як відомо, президент Картер, щоб задовольнити законодавців, і зменшити їхнє застереження до САЛТ II, запропонував европейським альянтам, що ЗСА є готові примістити в Европі від 200 до 600 стратегічних ракет середнього засягу, які зможуть досягнути кожну ціль в СССР, щоб таким чином збалансувати ракетну силу СССР в Европі, головно ракети СС-20, які недавно розмістив СССР на своїх західних окраїнах. Ця заява Президента ЗСА викликала вже негативну реакцію у Західній Німеччині і Москва це зручно використовує, як взагалі використовує кожну европейську реакцію.

ЗРЕЧЕННЯ З ГРОМАДЯНСТВА СССР УВАЖАЄТЬСЯ ШИЗОФРЕНІЄЮ

Петро Січко — Василь Січко

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — У зв'язку з недавнім повідомленням про арешт членів Української Гельсінкської групи Петра і Василя Січків, друкуємо текст зречення Петра Січка до Об'єднаних Націй, що був написаний ще в квітні 1978 року:

„У зв'язку з тим, що для моєї сім'ї склалося вкрай безвихідне становище, звертаюся до Вас з просьбою допомогти нам виїхати з СРСР до США.

Моя сім'я складається з п'яти осіб: я, батько сім'ї, народився 18 серпня 1926 року в селі Витвиця, Долинського району, Івано-Франківської області; моя дружина, Петраш Стефанія Василівна, народилася 1 квітня 1925 року в селі Залуква, Галицького району, Івано-Франківської області; мій найстарший син, Січко Василь Петрович, народився 22 грудня 1956 року в місті Магадані (Колимський край); другий син, Січко Володимир Петрович, народився 26 липня 1960 року в місті Долина, Івано-Франківської області; дочка Січко Оксана Петрівна, народилася 10 квітня 1963 року в місті Долина, Івано-Франківської області.

Обставини, які заставили мене звертатися з просьбою до Вас, наступні: як тільки мій найстарший син Висаль поступив у 1975 році в Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка на очне навчання факультету журналістики, органи КГБ запропонували мені співпрацювати з ними, що являлось би запорукою за сина, тому що я і моя дружина — бувші політв'язні радянських таборів (відбули по 10 років ув'язнення у Колимських таборах примусової праці за сталінських часів і нас вважають т. зв. „неблагонадійними"). Від співпраці з органами КГБ я відмовився категорично, в наслідок чого згадані органи загрозили мені, що мій син вже третього курсу в університеті не побачить і йому шлях до освіти буде закритий раз і назавжди, куди б я не жалівся.

Усе сталося так, як сказали, по вказівках органів КГБ, син протягом двох років навчання в університеті піддавався постійному переслідуванню, в наслідок чого, незаконно, під видом сфабрикованої „академічної неуспішности", не допустивши до складання екзаменів, його виключили з університету, згідно з наказом ректора від 20 липня 1977 року, ч. 556.

Після виключення, син звертався з неодноразовими заявами, як усними, так і письмовими, до університетських властей, а також до секретаря ЦК КП СРСР, про встановлення справедливости і поновлення його навчання в університеті. Але відповіді від них він не отримав, в наслідок чого син Василь відмовився від громадянства СРСР 18 вересня 1977 року і поставив вимогу перед Президією Верховної Ради СРСР надати йому право на еміграцію в США для одержання притулку в цій країні.

Президія Верховної Ради СРСР на синове відречення і неодноразові нагадування про надання права на еміграцію відповіді не давала, а зі сторони підвладних їй органів, відчувалися постійні й усилені репресії.

Коли син приїхав з Києва додому, до мене явилися працівники з місцевих органів міліції на перевірку документів і заявили синові, що він дома без документів не має права жити; нехай повертається туди де здав документи. Син поїхав з дому і зразу почався неймовірний шум, органи влади втратили його з виду і кинулися розшукувати під приводом негайно явитися у Долинський райвійськомат для відправки в армію. А опісля розповсюдили чутки, що він збожеволів і хоче спалитись в Києві на Хрещатику під час паради, яка буде відбуватися у честь 60-річчя Жовтневої революції. Заставляли мене їхати до (Продовження на ст. 4)

Зі Швеції прогнано двох польських шпигунів

Стокгольм, Швеція. — Згідно з повідомленням шведського уряду, двох польських дипломатів видалено зі Швеції в липні ц. р. в наслідок циклу шпигунських випадків, які мали місце в цій країні. Кілька днів після того варшавський уряд також видалив двох шведських дипломатів з Польщі.

Ціла афера була засекречена більш як три тижні, тому що шведська поліція не хотіла утруднити дальшу перевірку справи, подаючи вістку про арештування шпигунів до публічного відома. Справа представлена тепер, як дуже „поважного" характеру, згідно із заявою міністра закордонних справ Ганса Блікса. (Закінчення на стор. 4)

Президент проти створення окремої палестинської держави

Вашінгтон. — У розмові з редакторами під кінець минулого тижня президент Джімі Картер заявив, що він є проти створення окремої самостійної палестинської держави.

„Постання такої держави не було б в інтересі ані самих палестинців, ані Ізраїлю, ані сусідніх арабських держав" — заявив през. Картер. Проте він потвердив своє давнє становище, що палестинці повинні дістати право самовизначення і що вони повинні дістати широку автономію на території колишніх арабських країн, тепер окупованої Ізраїлем.

Що стосується американського становища до Палестинської Визвольної Організації, яка безупинно користується терористичними методами боротьби, то Президент заперечив, наче би будь-хто з американських офіційних репрезентантів стрічався з представниками тієї організації, поки вона не визнає права Ізраїлю до існування, як самостійна держава і поки не визнає резолюції Ради Безпеки Об'єднаних Націй ч.242 з 1967 року, яка закінчила тодішню ізраїльсько-арабську війну. Але Палестинська Визвольна Організація тієї резолюції не визнала, бо в ній казалося про право Ізраїлю до самостійного державного існування „у безпечних кордонах", а не згадувалося нічого про арабських палестинців, себто півтора мільйона арабів, які втекли були з Палестини (тепер Ізраїлю), у 1948 р., коли Ізраїль проголосив свою самостійність. Від того часу число тих палестинців майже подвоїлося: більшість їх жила в Йорданії — тепер на правому боці ріки Йордану, що окупована Ізраїлем, та в колишній єгипетській смузі Гази, тепер також під ізраїльською окупацією. Лідер тієї арабської палестинської організації Ясір Арафат має прибути до Ню Йорку у наступному місяці на сесію Генеральної Асамблеї ОН і будімто має стрінутися з державним секретарем Сайрусом Венсом. З офіційних американських кіл заявляють, що такої зустрічі не буде, поки Ясір Арафат не визнає за Ізраїлем права до державного існування, як це зробив Єгипет, промостивши цим шлях до замирення.

Американська конґресова делеґація добилася успіхів в Ганої

Бангкок, Тайлянд. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що американська конгресова делегація повернулася в неділю, 12-го серпня, з Ганою до Тайляндy, добившись у розмовах з речниками в'єтнамського уряду деяких успіхів, які напевно пожвавлять переговори про нав'язання дипломатичних зв'язків між З'єднаними Стейтами Америки і В'єтнамом.

Конгресмен Лестер Л. Вулфф, демократ з Ню Йорку, заявив, що останні переговори зрушили з місця багато справ, які блькували відновлення зв'язків між ЗСА і В'єтнамом. Лестер Вулфф являється лідером 13-членної американської делегації. Виступаючи на пресовій конференції, Вулфф підкреслив, що продискутовано три пункти, а саме: окупацію В'єтнамом сусідньої Камбоджі, справу втікачів і дотеперішню в'єтнамську заборону дальших пошуків за пропавшими без вісти американськими вояками на території В'єтнаму, Камбоджі і Ляосу.

З в'єтнамської сторони переговори вів державний секретар для закордонних справ Нгуєн Ко Тач, який навіть обіцяв допомогти у розшуках пропавших без вісти американців, яких статистика ЗСА нараховує понад 500 осіб.

Вулфф, відповідаючи на запитання кореспондентів, заявив, що делегація одержала запевнення в'єтнамського уряду про евентуальне відтягнення військ з Камбоджі. Крім того в'єтнамські урядові чинники заперечували у розмовах з американськими конгресменами, що В'єтнам має якінебудь „федеративні пляни в Індокитаї". Конгресмен Вулфф відмовився відповідати на запитання, як довго триватиме процес переговорів про відновлення дипломатичних зв'язків Ганою з Вашінгтоном, і підкреслив, що жадне із згаданих трьох питань, обговорюваних американською і в'єтнамською делегаціями, не було передумовою для нав'язання дипломатичних зв'язків між обидвома країнами.

Боффало готується до Українсько-Американського Дня.

Боффало (М. Лоза). — Цьогорічний — уже 8-ий з черги Українсько-Американський День в Боффало відбудеться у свято Спаса в неділю, 19-го серпня на площі Української Православної Церкви при 200 Комо Парк.

Боффалівські українсько-американські Дні є присвячені звичайно важним подіям з українського минулого. У цьому році цю імпрезу присвячено Головному Отаманові Симонові Петлюрі з нагоди 100-их роковин його народження. В офіційній частині імпрези виступить з доповіддю про Головного Отамана — Петлюру ред. Іван Кедрин-Рудницький.

У мистецькій програмі, яка частинно буде відноситися до постаті Головного Отамана, а частинно матиме розривковий характер, передбачені такі точки: деклямація Анни Макух, дівочий вокальний дует Діяни Стасюк і Марії Пришляк, виступ танцювального ансамблю СУМ-А з Рочестеру, виступ автора українських театрів Володимира Довганюка з Торонта, виступ місцевої гуцульської оркестри (троїстих музик) під проводом Михайла Мочерняка.

Комітет влаштування цьогорічного Українсько-Американського Дня надіється на численну участь громадянства у згаданій імпрезі. Своєю участю в імпрезі люди не тільки вшанують Велику Постать української історії, але й заманіфестують вірність ідеям цієї Постаті.

Рада Безпеки ОН буде знову тереном зудару між ЗСА, Ізраїлем і арабами

Об'єднані Нації, Н. Й. — Дня 23 серпня ц. р. Рада Безпеки Об'єднаних Націй розпічне дебати над резолюцією маленької арабської держави Кувейту, щоби поширити резолюцію тієї Ради Безпеки ч. 242 з 1967 року, добавивши до неї постанову, що арабські палестинці мають право до своєї держави.

Скрайня Палестинська Визвольна Організація (ПВО) вимагає ще більше, а саме, щоби в резолюції Ради Безпеки признано право палестинцям, себто колишнім втікачам з території, яку тепер становить Ізраїль, вернутися туди. Ізраїль був і є рішуче проти такого ставлення справи, вважаючи, що окрема держава палестинців під її теперішнім проводом, який веде безупинну терористичну діяльність, була б загрозливою для самого існування Ізраїлю.

Державний Департамент вже заявив, що ЗСА зголосять своє „вето" у випадку, як більшість, підтримувана, очевидно, Совєтським Союзом, прийняла резолюцію, запропоновану Кувейтом. ЗСА є одною з 5-ох постійних членів Ради Безпеки, які мають право „вета" й у такому випадку така, прийнята Радою Безпеки резолюція не має правної важности. Генеральна Асамблея має право схвалити таку опротестовану резолюцію, опрокинуючи „вето" члена Ради Безпеки, але практично це також не має вартости і в цьому випадку також справи не вирішило би. Однак приїзд до Ню Йорку лідера Палестинської Визвольної Організації Ясіра Арафата, як теж заповіджений приїзд у наступному тижні до Вашінгтону віцепрем'єра Ізраїля Їгеля Ядіна знову актуалізує і водночас загострює проблему миру на Близькому Сході, якого не буде без конструктивного розв'язання проблеми тепер уже близько трьох мільйонів палестинців, які живуть чи на території, яку окупував Ізраїль, чи в сусідніх Ливані та Йорданії.

Чехи звільнили трьох американців

Відень, Австрія. — Чехо-словацький уряд, після протесту американського уряду в Празі, звільнив трьох американців, заарештованих 3-го липня ц. р. за „перепачкування" Біблій через „залізну заслону". Згадані американці — Албіон Бокінггам з Віллов Гров, Па., Ленор Гант з Гейлсбург, Ілліной і Майкел Биркс з Ферфекс, Каліфорнія, були випущені на австрійській границі і передані в руки австрійської поліції.

Всі три американці заявили, що їх трактували гідно та задовільно харчували. Їм закидали „перепачкування" Біблій, яких вони твердили, що їм забрали Біблії з їх валіз, отже вони не намагалися „перепачковувати" їх. Одначе в їхньому винайміленому авті поліція знайшла більше примірників Біблії в чеській мові, вартості 1,000 дол., фільми з релігійною тематикою та одяг для роздачі поміж чехо-словацькими громадянами.

Чехо-словацький уряд не повідомив американську амбасаду в Празі про арешт трьох американських громадян аж до 11-го липня ц. р. Відмова празького уряду американському консулярному урядовцеві відвідати трьох американців з в'язниці у Брні викликала протест американського уряду, в наслідок якого Прага випустила трьох американців з в'язниці та видалила поза межі Чехо-Словаччини.

Ватикан не затвердив обраного в Пекіні єпископа

Пекін. — Пресове агентство Ассошіейтед Пресс інформує, що Ватикан відмовився затвердити обраного в Пекіні єпископа Міхаеля Фу Тішана, першого пекінського прелата признаного після так званої „культурної революції" в Китайській Народній Республіці.

Речник Ватикану заявив, що вибір монсеньйора Фу на єпископа був „незаконним" актом тому, що Папа не дав на це своєї згоди. Однак Апостольська Столиця висловила пошану і „любов до наших братів у вірі, особливо тих, які живуть в Китаї".

Китайське офіційне агентство „Гсінгуа" заявляє, що єпископ 4-го серпня відправив вже свою першу Богослужбу, у якій взяло участь біля 230 осіб.

Міхаель Фу Тішан є уродженцем Пекіну. У 1956 р. він закінчив католицьку семінарію в тому місті і від того часу виконував різні функції в католицькій громаді Пекіну. Дня 25-го липня його обрано на єпископа Пекінською Патріотичною Католицькою Асоціяцією. Ця організація зараховує себе до незалежних крайових організацій, яка не має жадних зв'язків з Ватиканом.

ЗААРЕШТОВАНО ЮРІЯ ЛИТВИНА, ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ ГРУПИ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Сюди дісталася вістка, що 6-го серпня, совєтські власті в Києві заарештували 45-річного Юрія Литвина, члена Української Групи сприяння виконанню Гельсінкських угод. Арешт Литвина наступив недовго після заарештування двох інших членів цієї групи, а саме, Петра і Василя Січків.

Юрій Литвин народився у 1934-му році. Від 1955-го до 1965-го року був ув'язнений совєтською владою за участь в українському національному русі. У березні 1975-го року його знову заарештовано і засуджено на три роки ув'язнення за зберігання і поширювання віршів національного характеру та статті „Трагічна галерея".

Звільнений у 1977 році, Юрій Литвин у 1979-му став членом Української Гельсінкської групи.

Таким чином під сучасну пору заарештованими є 10 членів Української Гельсінкської групи: Микола Руденко, Олекса Тихий, Мирослав Маринович, Микола Матусевич, Левко Лук'яненко, Олесь Бердник, Василь Овсієнко, Петро і Василь Січки та Юрій Литвин. На Заході опинилися ген. Петро Григоренко і Петро Вінс. Прізвище Олі Гейко, дружини М. Матусевича, від якогось часу не появляється під заявами Української групи.

Досі „на волі" в СССР залишилося 5 членів Української Гельсінкської групи: Оксана Мешко, Іван Кандиба, Віталій Калиниченко, Василь Стрільців і Ніна Строкатова.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Банкрутство комуністичної системи

Немає кращого, наявнішого й очевиднішого доказу на банкрутство комунізму, як щорічна загроза голоду в Совєтському Союзі, від якого тамошній комуністичний уряд рятується масовими закупами пшениці, зерна, кукурудзи й інших хліборобських продуктів у капіталістичних країнах — Америці, Канаді й Австралії.

Ось і в цьому році — за обрахунком Департаменту сільського господарства у Вашінгтоні — Москва потребуватиме щонайменше 32 і пів мільйона тонн імпортованого зерна впродовж найближчих 12-ох місяців. Цей Департамент повідомив, що Совєтський Союз у цьому році вже закупив 453 мільйона бушлів пшениці (1 бушель — приблизно 35 літрів). Совєти щорічно виправдуються поганою погодою, як причиною поганих хліборобських жнив — і в цьому році, мовляв, минулої зими і цьогорічної весни була посуха, а зливні дощі впали саме під час жнив.

Відклик на погоду є, за ствердженням всіх західніх фахівців, тільки частинно правильний. Звичайно, хлібороб у великій мірі залежний від химер погоди, але не у виключній мірі. Катастрофа совєтського сільського господарства закорінена не в посусі чи зливних дощах і інших, від людини незалежних стихійних лихах, а власне від системи, опертої на навчаннях комуністичних догматиків: зосередження в державному апараті всієї продукції і її розподілу. Це той „рай", що полягав би на справедливому поділі всіх фабричних і хліборобських продуктів між усіма громадянами, щоб не було бідних ані багатих, щоби запанувало безклясове суспільство і щоби не було занадто ситих ані теж — голодних.

Теорія про державний господарський монополь виявилася у поверх 60-річній життьовій практиці Совєтського Союзу наскрізь фальшивою і невикональною. У життьовому досвіді, що його здобуто коштом життя буквально десятків мільйонів душ, коли то насильно штучним голодом в Україні заведено колгоспну господарку, збанкрутувала. Бо ось маленькі так звані присадибні господарства, що їх ніби як ласку залишено селянам, рятують міські базари своїми продуктами, бо колгоспи і радгоспи, наставлені на приписані їм згори бюрократами „норми", або на всилі виконати ті „норми", або подають вищим совєтським чинникам пофальшовані звідомлення.

За поверх 60 років панування большевиків на велетенському просторі від Балтики по Тихий океан (поминаємо) завоювання у Середущій Европі завдяки Ялтинському і Потсдамському договорам та „співіснувальній", насправді уголівській політиці Заходу) — большевицький уряд зі своєю велетенською бюрократичною машиною доказав тільки нісенітність економічних теорій Маркса-Енгельса про необхідність націоналізації (удержавлення) всіх засобів продукції і розподілу та всіх засобів комунікації, — та водночас потвердив правду, що людина вища за машину. Хлібороб, який знає, що кусень ріллі, якою опікується, це його власна рілля — любить її і добуває з неї куди-куди більше, аніж підпорядкований державному наставникові колгоспний чи совхозний робітник.

Цей рік — за останнім проголошенням авторитетних американських чинників — особливо корисний для американського хліборобства і сумний для державного хліборобства у Совєтському Союзі. Коли в ЗСА жнива дали другий за чергою рекордовий збір пшениці, а перший щодо кукурудзи і сої, у Совєтському Союзі зберуть тільки 185 тонн зерна, хоча заповіджено за останньою 5-річкою 226 мільйонів тонн.

З уваги на подорожчення всіх промислових виробів, що їх потребує американський фармер, зокрема з уваги на значне підвищення цін на бензину, потрібну для тракторів і інших сільсько-господарських машин, — Уряд передбачує підвищення цін на пшеницю і кукурудзу. Але водночас надзвичайний успіх цьогорічних жнив в Америці дозволяє на припинення державної субвенції сільському господарству, що в минулому році становили 660 мільйонів долярів. Американський уряд часто виплачує фармерам спеціяльні субвенції за те, щоби вони не засівали всієї управної землі, щоб не було надвишки пшениці й інших родів збіжжя, бо таке їхнє консервування коштувало б більші суми, аніж отакі субвенції фармерам. І хоча в цьому році жнива в Америці дали рекордовий збір пшениці, то 20 відсотків управної землі знову стояли облогом.

7,11 більйона бушлів (понад 180 мільйонів метричних тонн) кукурудзи, зібраних в ЗСА на день 1 січня цього року — це імпозантне число, яке свідчить не про благодать погоди, а про благодать вмілости, здатности, хисту і досвіду та передусім любови до своєї плодючої землі американського фармера.

Хрущов захоплювався виглядом кукурудзяних піль в Америці і нахвалявся, що він і на „кукурудзяному відтинку" здожене і пережене Америку. Але його кукурудзяний експеримент провалився і став частинно причиною його упадку. Провалився тому, що в СССР не існує вільного хлібороба, а є тільки панщизняний сільсько-господарський невільник.

Вийшло перше число журналу „Лемківщина"

Ню Йорк. — Нещодавно появилося перше число нового журналу-квартальника п. з. „Лемківщина". Видає його Фундація Дослідження Лемківщини з доручення таких товариств: Світової Федерації Лемків, Організації Оборони Лемківщини та Об'єднання Лемків Канади.

У вступній статті-зверненні зазначено, що ціллю журналу „Лемківщина" є „розкривати фальші польських писань про Лемківщину, насвітлювати факти в їх історичній правді, зберігати для історії культурні надбання Лемківщини, об'єктивно й науково обстоюючи її право і бажання бути невід'ємною частиною майбутньої Вільної Української Держави".

Річна передплата становить 5 долярів, а одно число коштує 1.50. Замовлення слід надсилати на таку адресу: „Lemkivschyna", P.O. Box 651 Cooper Station, New York, N. Y., 10003.

Д-р Михайло Козак

ЗАГРОЗА ДЛЯ ЮВІЛЕЮ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

[2]

За плечима України і її хоробрих мужів свобідно могла в той час розвиватися західня цивілізація, яка пізніше перенеслася на континенти обох Америк. Україна при тому зазнала багато втрат і знищення. Це не був випадок, що тодішній Папа Іван XXIII назвав Україну „антімуралє хрістіянітатіс", себто оборонним муром християнства.

Двоподіл Церкви відразу не мав великого впливу на життя українського народу. Але чужі сили таки подбали, щоби ця подія не оминула наш нарід і щоби його втягнути в ці непорозуміння, які згодом залишили багато темних плям в історії нашого народу. І хоча після 900 років роздору, найвищі достойники обох Церков, Папа Римський і Папа Царгородський, себе обняли і розцілувалися, і хоча теперішній Папа в розмові з православним Патріярхом Коптів назвав двоподіл Східньої і Західньої Церков „скандалом", який треба направити, але серед українців справа порозуміння стоїть на мертвій точці. У нас бракує доброї волі, щоби піти з духом часу, в напрямі толерації, братньої любови й порозуміння. Тоді, коли Церкви в Україні зруйновані, а ворог викидає з української культури все, що є християнське, тоді коли цього вимагає добро й безпека всієї християнської цивілізації, ми, українці, не в силі поставити себе на висоту завдань і однією лавою рятувати український народ і його християнську культуру.

Звернім тепер увагу на два документи видані з нагоди близького ювілею хрищення України. Комунікат з наради Українського Католицького Єпископату, з листопада минулого року, закликає „...всіх наших вірних до достойного відзначення тисячоліття нашого хрещення згідно з програмою, яка буде подана до відома. Владики звертаються до наших братів Православних і Євангеликів, щоб цю спільну для нас усіх спохальну подію ми відзначили єдиним серцем і єдиними устами".

У Соборному Посланні Православної Церкви, з липня цього року, пишеться: „...Як єдина Церква, ми приступаємо до відзначування тисячоліття хрещення Руси-України, — та тисячоліття існування Святої Української Православної Церкви".

Прочитавши уважно ці два документи, відразу насувається болюче питання: Чи з таким підходом ми зможемо дійти до якогось погодження і для спільного святкування об'єднати всіх українців-християн? Чи не розминемося ми з основною ідеєю свята і замість відзначувати тисячоліття християнської віри в Україні, ми зійдемо на вузькі рейки й будемо роз'єднано святкувати 1,000-річчя хрищення України? Чи таким способом не заходимо ми в сліпий кут, в котрий залюбки наші вороги бажають нас загнати?

Незаперечним фактом є, що християнська віра глибого вросла в життя і культуру українського народу. Сьогодні є тяжко відокремити одну від другої. Православна Церква має великі заслуги перед українським народом, але Католицька також не менші. Обидві вони зробили великий вклад у скарбницю української культури, протиставилися ворогам і при тому терпіли й склали багато жертв. В ім'я правди треба також додати, що з кореня християнської віри, в останніх роках, зродився в Україні активний євангельський рух і його вірні несуть не менше терпінь від інших за Христову віру. Все це свідчить, що ювілей хрищення України є святом всіх українців, а не тільки окремих Церков. І так нам треба його святкувати!

Безбожницька Москва всіма силами намагається переконати світ, що в 988 році почалось християнство в Росії. Представники Патріярха Пімена давно роблять заходи в Римі, щоб Ватикан також заявив, що тисячу років тому християнився російський, а не український народ. Є поголоски, що саме це спонукало Папу Івана Павла II написати історичного листа до Блаженнішого Патріярха Йосифа І, в котрому він недвозначно підкреслює, що в 1988 році українці будуть святкувати тисячоліття хрищення Руси-України. Як видно, у нас є вже багато загроз зі сторони чужих і не треба нам творити своїх перепон. Навпаки, нам треба докласти всіх зусиль, відкласти на бік все, що нас різнить, і об'єднано, як одна християнська українська родина, відсвяткувати цей великий у нашій історії, ювілейний 1988 рік.

Величними спільними святкуваннями нам треба звернути увагу світу на великі заслуги і вклад християнської України в його цивілізацію. Нам треба звернути увагу всіх народів, що сьогодні на сході Европи лежить у руїні тисячолітня християнська культура великого українського народу, того народу, котрий колись був оборонним муром західньої культури. Нам також треба

(Закінчення на стор. 4)

Л. Рихтицький

СИМВОЛ НЕ РІВНЯННЯ, А БЕЗГЛУЗДЯ

(2)

Польська національна еміграція не звеличує людової Польщі ореолом національної польської республіки, а у нас тим часом, за національні наші фонди надруковано в енциклопедії саме те, проти чого виразно стоїть увесь український націоналістичний табір, проти чого стоїть Державний Центр УНР і проти чого стоїть — з трагічними вийнятками — весь український народ, не тільки в діяспорі, але що найголовніше — в Україні!

Як оправдують ці наші вчені й політики, які висувають тезу переємства традицій державности УНР у формі сьогоднішньої УССР, своє „знайдення нового шляху", якщо завтра прийдеться стати в обличчі українського народу в Україні і скласти звіт із діяльности у вільному світі...? Вільна Україна простить багато українським членам комсомолу і партії, зі зрозумілих причин, але чи простить вона закордонним політикам, яких ніхто не змушує ламати хребта у вільному світі...?

Хоч приклонники дивовижного і нещасного твердження, що УССР є переємником державности УНР ніде не подали досі якихось леґалістичних та історичних даних для підтримки своєї тези, ми не сумніваємося, що еквілібристичними штуками та марксистською діялектикою можна довести, що біле є чорне і що синьожовте є червоне. Вистачить переглянути сторінки „Історії Української РСР", видання київського університету, 1965, щоб „дізнатися" про всю „правду". Там можна „довідатися", що в час, коли національна Україна стала відбудовувати своє вільне, державне життя у Києві, група московських агентів Леніна відбула „І Всеукраїнський з'їзд Рад" у Харкові і такими власне „шляхами" писана вся історія" УССР. Така власне „Україна" існує сьогодні під криптонімом УССР і українське суспільство поступає правильно, не вживаючи навіть слова „радянська" на окреслення цього колоніяльного твору, бо нічого українського в УССР немає, крім жмені яничарів, які допомагають із рідної матері останню свитину стягати і мільйонів наших сторозтерзаних земляків, десяткованих перманентно окупаційними властями Росії, щоб не допустити до жадного відродження української національної стихії. УССР не є ані українською, ані радянською, ані соціялістичною, ані навіть не республікою! Це є совєтська російська колонія в складі системи, яка маскує перед світом справжнє обличчя імперської тиранії останньої колоніяльної імперії світу.

У світлі української національної та державної рації, у світлі українського патріотизму, у світлі історії нашого народу, зокрема за останні сімдесят років, і нарешті у світлі здорового розуму ми дозволимо собі поставити чітке ствердження, що ставлення знаку рівняння між УНР — УССР є не символом переємства історичних традицій, але символом повного безглуздя тих, хто таке робить і не встидається виходити із цим перед обличчям нашої національної дійсности і всього українського народу. Немає жадної „радянської" України, є тільки російська совєтська колонія. Немає нічого спільного між УНР і УССР. УНР створив український нарід, УССР створила перемога червоних російських військ, а ті нечисленні українці-комуністи, які повірили в ідеї комуністичної утопії, розпізнавши свою трагічну помилку, покінчили самогубством: Хвильовий, Скрипник, Любченко та інші. УССР закінчить своє ганебне існування з виходом російських військ із української території і традиції УНР — Український Тризуб, український національний синьо-жовтий прапор та зміст української національної історії повернуться в Україну цією самою лінією, якою крокувала історія нашого народу 15 березня 1939 року в Хусті та 30 червня 1941 року у Львові.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У моїй статті „Анатолій Кузнєцов і його „Бабин яр", „Свобода, 4.VIII.1979, число 175, остання колонка „підвалу", перший параграф згори, я написав, що Олена Теліга була редактором „Барабана", а має бути, що вона була редактором „Літаврів" —літературно-мистецького тижневика, що виходив у Києві в 1941 році, і був закритий німецькою владою.

При цій нагоді хочу подати, що слова „барабан" і „літаври" це назви бійних музичних інструментів, але відмінних по їхній конструкції.

Причина моєї помилки лежить у тому, що я писав свою статтю на основі англомовної літературної праці, однак, назву згаданого органу, я повинен був подати такою, якою вона в дійсности була. За це я вибачаюся перед читачами „Свободи".

К. Крупський

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Юліян Радзикевич. ЛУПУЛОВІ СКАРБИ. Історичне оповідання. Видавництво „Дніпрова хвиля", Мюнхен, 1975, ст. 290.

У нас мало історичних повістей, бо на писання таких творів треба поважних студій, а наші автори не радо знаходять на це час. І ось треба подивляти лікаря Юліяна Радзикевича (1900-1968), який при своїй фаховій праці знайшов був час на студії доби Богдана Хмельницького та написав три історичні повісті, з яких дві були надруковані за його життя „Полковник Данило Нечай" (1961) і „Полум'я" (1963), а третя появилась після його смерти, що про неї хочемо сказати кілька слів. Перша повість мала 558 сторінок і її немає в продажі. „Лупулові скарби" назвав автор оповіданням мабуть тому, що вона найменша між його працями.

Тут оповідається про молдавського господаря Василя Лупула, з донькою якого Роксандою одружився був найстарший син гетьмана Хмельницького Тиміш. Автор мусів мати досить мороки з тим, щоб запізнатися з політикою тодішніх трьох господарств (чи князівств), які тоді існували на території теперішньої Румунії, крім господарства Молдавії були ще господарства Волощини і Семигороду. Всі вони платили дань могутній тодішній Туреччині, і між ними відбувалися часті інтриги. Господар Молдавії Лупул, віддавши доньку за сина українського гетьмана, забажав із козацькою допомогою здобути Семигородське господарство. Козацьке військо було під проводом гетьмана Тимоша.

Це тільки історичне тло, бо в цілій повісті тягнеться і любовна історія головного героя Яреми Градича, що любиться з донькою боярина Костина Дорою, та на перешкоді стали її батьки. Автор характеризує життя в Молдавії такими словами:

„Все там підкупство, зрада, обман. Один під одним яму гребе, і ти ніколи не знаєш, хто приятель, а хто ворог".

Батьки Дори фальшом спричинили те, що вона, повіривши клеветам, відкинула Градича і вийшла заміж за Стефаницю... Градич вкінці рішається забути Дору та одружитися з козацькою донькою Яриною, та це станеться пізніше, він мусить вилікуватися з рани, яку дістав тоді, коли своїм тілом заслоняв гетьманича, що від ран помер.

Цю повість читається легко, тільки треба слідкувати за інтриґами, які затівали оті всі три господарі Молдавії, Волощини й Семигороду та Польща, яка також була проти України, що тоді бажала скріпити свій авторитет одруженням гетьманича з донькою, хоч і васального, але все ж таки голови держави Молдавії.

Та Василь Лупул не дбав про добро своєї країни, тільки про свої скарби, і не втримався при владі. Козацька допомога прийшла запізно, мала козацька залога в Сучаві, не чекаючи на допомогу славного полковника Богуна, заключила почесну умову з противниками Лупула, і таким чином скінчилася „молдавська політика" Богдана Хмельницького, трагічним вислідом, бо там в Сучові згинув здібний син великого гетьмана, який, може, був би по смерті свого батька краще володів ніж його брат Юрко.

Лупул дбав про свої скарби, бо був великий скупар, але їх втратив. Та головний герой Ярема Градич знайшов свій скарб — козацьку доню — Ярину.

Книжку видала „Dniprova Chvyla", 8 Munchen 2. Dackaerstr. 9, West Germany, ціна $8.50. Автор-лікар виявився добрим письменником, шкода, що помер передчасно.

СОЮЗ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ 1914-1918. ВІДЕНЬ. Ню Йорк. 1979, ст. 197. Видавництво „Червона Калина". Обкладинка роботи мистця Едварда Козака.

Ця цінна про наші визвольні змагання книжка вийшла без автора — та в дійсності як її автор повинен виступати інженер Павло Дубрівний (1894-1978), який зібрав був увесь матеріял від десятьох авторів, і який сам дав дві статті-розвідки на 64 сторінки та ще поважною сумою причинився до появи цього видання.

Воно, може, аж дещо соромно, що книжка про Союз Визволення України появляється аж тепер, бо вже давно треба було окремим виданням відзначити працю тієї політичної організації, що відограла таку поважну ролю в нашій історії, видаючи свій орган „Вісник Союзу Визволення України", яка була під чоботом Москви і не могла свобідно виявляти свою волю, бо російський цар замкнув був їй уста, закривши всю українську пресу першого дня після вибуху війни в дні 1-го серпня 1914 року.

В „Передовій" вірно підкреслено, що ця „книжка — це нове джерело до історії національного відродження української людини на початку XX століття". Це видання цінне не тільки для українського сучасного читача чи майбутнього історика, воно „ще цікавіше для кожного українця, що хоче пізнати, як зростала й розвивалася українська національна свідомість" в Україні на початку цього століття.

(Закінчення на стор. 4)

Дора Рак

ПОЇЗДОМ З ФРАНКФУРТУ ДО ВІДНЯ І МЮНХЕНУ

(2)

Конференція СФУЖО

Четверта з черги Европейська Конференція СФУЖО відбулася 2 червня 1979, в парохіяльнім домі Шенштрассе 57 в присутності делеґаток і гостей, разом 35 осіб. Попередні конференції відбулися в Нотінґемі (Англія) в 1963, в Мюнхені в 1970, і в Менчестері (Англія) в 1973. Заступлені на цьогорічній конференції були наступні жіночі організації (управлені до двох делеґаток): Об'єднання Українок Бельгії — Ґерда Абрам, заст. голови, і Наталка Курляк; Організація Українських Жінок Великобританії — Анастазія Остапюк, голова, і Ніна Марченко; Об'єднання Українських Жінок Німеччини — Ольга Штайнер, голова, й Ірина Козак, заст. голови; Союз Українок Франції — Марія Митрович, голова, і Ольга Вітошинська; Т-во Українських Жінок ім. О. Теліги в Англії — Катерина Починок, — всіх разом дев'ять делеґаток. Бракувало делеґаток Українського Жіночого Союзу у Відні.

У склад президії Конференції входили: Анастазія Остапюк, голова ранньої сесії, Ірина Козак, голова пополудневої сесії, Ольга Штайнер, голова ОУЖ Німеччини (що було господарем Конференції), та Марія Митрович, Ніна Марченко, Валентина Терещук. Екзекутиву СФУЖО заступала інж. Ліда Дяченко з Філядельфії.

Ціллю конференції було скріпити організацію Федерації, нав'язуючи до третього конгресу Світової Федерації Українських Жіночих Організацій в 1978 році, її завдань, потреб і напрямних, які з'ясувала п-і Дяченко в програмовій доповіді та доповнила в рефераті про фінанси. Зібрані делеґатки мали змогу насвітлити свої проблеми та можливості діяльности чи то у звітах зі своїх теренів, чи то в дискусії, які Екзекутива СФУЖО може використати у своїм дальшім плянуванні.

Ділові наради проходили за узгідненним наперед порядком. Конференцію відкрила п-і Штайнер, як господар Конференції, привітала гостей з Америки — інж. Ліду Дяченко і мґр Дору Рак, та делеґаток з европейських країн, віддала пошану помершим провідницям. Молитву провів о. крилошанин С. Дмитришин, який в короткому слові привітав учасників Конференції та побажав успіхів у нарадах.

Після вибору президії та комісій: реєстраційної — голова Осипа Демчук, і резолюційної — голова Ольга Вітошинська, та доповіді Дяченко, слідували привіти: п-і Дяченко передала привіт від голови СФУЖО Ліди Бурачинської та від Надії Світличної. Привіти від поодиноких організацій передали їхні делеґатки, д-р Володимир Янів, ректор УВУ, у своїй короткій промові привітав від Українського Університету. Дальші привіти Конференції: Петро Мозолюк від СУМ в Німеччині, Марія Салюк від Краєвої Пластової Старшини Німеччини, Орися Яримович від Т-ва за Патріярхальний Устрій, Ірина Леник від Т-ва Волиняків, Д. Рак від СУА в Ню Джерзі, ЗСА. Письменні привіти наспіли від Владики Платона Корниляка, від Координаційного Осередку Українських Громадських Центральних і Крайових Установ в Европі за підписом голови Степана Мудрика, та від Президента Української Народної Республіки Миколи Лівицького. Голова Центрального Представництва Українців у Німеччині мґр Антін Мельник передав привіт наступного дня на з'їзді ОУЖ.

Центальною точкою Конференції була солідно опрацьована доповідь мґр Дарії Ребет (ОУЖ Німеччини) „Сучасні виховні проблеми й актуальні наші завдання". Широко розгорнута тема заторкнула одну з найважливіших проблем і завдань української еміграції під різними аспектами. П-і Ребет проанакізувала сучасні методи виховання, що вказують на деякий відхід від модерних крайностей підкреслила ролю родини і жінок, зокрема в українській спільноті, для збереження ідентичности і сповільнення асиміляційного процесу — що проходить у всіх поселеннях — та нав'язала до сучасного стану в Україні з перспективи міжнародних принципів проголошених в Декляраціі Людських Прав і Деклярації Прав Дитини. Загальна дискусія над доповіддю розгорнулася в докладний перегляд програми Українського Року Дитини в поодиноких країнах і звітів делеґаток з заплянованої, а декуди й переведеної праці, та їх можливостей включитися в краєві комісії Міжнародного Року Дитини.

Фінансові справи організацій і СФУЖО на терені Европи були предметом обговорення після доповіді п-і Дяченко, при чому делеґатки поінформували про деякі власні важливіші проєкти, як от про влаштування Музею Народного Мистецтва в Менчестері (ОУЖ Великобританія), про музейну збірку в Олдгемі (Т-во ім. О. Теліги, Англія), про співпрацю з Музеєм Людини в Парижі (СУФ) і для впорядкування збірки українського народного мистецтва в цій столиці. Не меншу увагу приділяють виховним справам: ведення садочків (тут делеґатка ОУ Бельгії склала подяку Союзові Українок Америки за їх постійну поміч), опіка над школами українознавства, суспільна опіка та приділяють увагу міжнародним зв'язкам у ділянці оборони прав України. Таке широке заанґажування европейських жіночих організацій в громадській роботі у своїх країнах мабуть було причиною, що проєкт СФУЖО про створення окремої фінансової комісії для Европи не знайшов одобрення серед делеґаток.

У кінцевій частині конференції представниця Екзекутиви СФУЖО передала Об'єднанню Українок Бельгії диплом у формі стодолярового дару й проголосила вислід 17-го Літературного конкурсу фондації Марусі Бек і передала нагороди: першу Софії Наумович (О. Вітошинська) за оповідання „Історія одного кохання" (про Лесю Українку) і на руки п-і Починок для неприсутньої Віри Смереки з Англії за „Софійський собор" (пів другої нагороди).

[Продовження буде]

Мова галицьких німців

Надія і Петро Губери
(Світлив: Роман С. Голіят)

Д-р Юліян Кример у своїй праці п.з. „Zeitschrift für Ostforschung" Länder und Volker im östlichen Mitteleuropa. 23 Jahrgang 1974, Heft 1 заподає 420 слів українського й польського походження, які ввійшли в розговірну мову німецьких колоністів Галичини.

В передмові до цієї розвідки читаємо, що вже в 1772 році німці почали поселюватись у східній Европі. Перші колоністи прибули в Галичину з Пфальцу — з Надренії.

Кример поставив собі за завдання зібрати від колишніх німецьких колоністів Галичини ті слова, які вони собі присвоїли від своїх сусідів українців і поляків. Він поіменно згадує про 40 колоній. Там читаємо, що ті поселення зліквідовано під час Другої світової війни — у східній Галичині переселенням в зимі 1939/40 рр., а в Західній Галичині — через евакуацію в 1944-му році.

Заподаємо деякі слова з Першої збірки д-ра Кримера: баба, біда, байка,бахор, баюра, будка, борщ, буряк , — весна, вісьта, волосся, впугати — ганок, гарнець, гедз — гарбуз, гілля, гуня, господар, гудзя — жорна — загата, залуби, збудити, запугати, збитки — індик — кабат, каліка, калічити, канапка, капелюх, кіт, копняк — лайдак, лікоть, люди, льоха, люра, люшня — мавпа, макітра, малай, мама, малини, махорка, мотки, мудрий, мурга — найдух, небо,нудити, нурка, нюхати — облупити, ошукати — парубок,паска, пастух, пашпорт, пиріг, пісня, плахта, плоди, постерунок, путня, пушка — решта, риба, річ, рудера, руснак — світити, свічка, сипати, сукати, сука — тато, тачка, толока, торба, туман — фацка, форналь — цирулик — чоботи — шапка, шкарп і ряд інших слів.

Німці, колишні мешканці Галичини зорганізовані а Асоціяції,яка веде реєстр своїх членів, колишніх колоністів, які живуть сьогодні в Німеччині й інших країнах світу. Асоціяція веде переписку з членами і видає місячник і календар, у якому описують сучасне життя галицьких німців.

На цьому місці варто згадати про Петра Губера, автора документальної праці про німецьку колонію „Бекерсдорф" коло Підгаєць. Крім докладного опису колишньої німецької колонії, автор заподав коротку історію Галичини, початок німецького поселення в Галичині, ряд ілюстрацій, мапу й список німців і їхніх адрес — колишніх мешканців Бекерсдорфу.

П. Губер зі своєю дружиною Надією (Головко) об'їхав З'єдинені Стейти Америки й Канаду, збираючи матеріяли до своєї другої книжки про „Родоводи німців Бекерсдорфу". У цій справі він плянував відвідати Едварда Р. Шраєра, генерального губернатора Канади, родичі якого родом з Бекерсдорфу.

До своєї другої праці Губер дістав з архіву мормонів у Солк Лейк Ситі мапу з XVIII-го сторіччя на якій позначені тодішні містевості Галичини, як також церкви менонітів (німецьких протестантів).

У розмові з автором цих рядків П. Губер оповідав, що ряд колишній його земляків у листах до нього висловлюють тугу за Бекерсдорфом, за подихом пшеничних ланів і за тамошньою водою, яку не може заступити найкраще німецьке вино.

Роман С. Голіят

У комуністичному південному В'єтнамі виходить „незалежна" газета

Го Чі Мін Ситі. — Сеймур Герш, колишній кореспондент „Ню Йорк Таймсу" у В'єтнамі, перевів тепер 10-денні відвідини у В'єтнамі й описує цікаву подію, як-то у колишній столиці Південного В'єтнаму Сайґоні, що її комуністи перезвали на місто „Го Чі Мін" — у честь колишнього комуністичного лідера в'єтнамців, появляється щоденник „Тін Санг", що його видає й редагує не-комуніст Нго Кон Дюк, колишній член протикомуністичного сойму Південного В'єтнаму католик.

Під час американської інтервенції у В'єтнамі, за володіння тамошнього президента Нгуєна Вана Тю, та газета була часто конфіскована і названий її редактор був примушений скриватися — однаково під кінець режиму Тю, як і за комуністичного режиму, після прогри південнов'єтнамців і американців і насильного об'єднання Північного і Південного В'єтнаму під комуністичним правлінням.

В місяць після того, як комуністи зайняли Південний В'єтнам, названий діяч-журналіст вернувся до Сайґону (Го Чі Мін Ситі) і, після різних заходів, дістав дозвіл на відновлення своєї газети. Початковий капітал дав з власної кишені, але інвестовані його приватні гроші швидко вернулися йому, бо газета мала і має великий успіх. Комуністичні власті толерують її і навіть інколи постачають їй критичний супроти комуністів матеріял — з закордонної вільної преси. Очевидно, що це зручна комуністична тактика, щоби перед чужинецьким світом показати, що комуністичний режим шанує свободу слова. Проте це таки цікавий приклад, що в'єтнамські комуністи можуть дозволити собі на такий хай навіть тільки тактичний жест, а в таких комуністичних країнах, як СССР чи комуністичний Китай — таке явище цілком не є можливе.

З глибоким смутком повідомляємо, що в п'ятницю, 10-го серпня 1979 року, спочив в Бозі

сл. п.

Інж. ПОЛІКАРП ПЛЮЙКО

нар. 1903 р., в селі Білогорілка на Полтавщині.

ПАРАСТАС відбувся 13-го серпня 1979 року.

ПОХОРОН — 14-го серпня 1979 року, о год. 9-ій ранку, з катедри св. Володимира у Філядельфії, Па. на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дружина — ОЛЕНА
син — БОРИС з Родиною
зять — ІВАН ВОСКОБІЙНИК з донькою

Ділимося сумною вісткою з Бучача, Україна, що 2-го серпня 1979 року відійшла у Вічність, на 86-му році життя, наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ЙОСИФА ДУТКЕВИЧ з дому СВІСТЕЛЬ

ПОХОРОН відбувся в Бучачі, Зах. Україна, 4-го серпня 1979 року.

Горем прибиті:
син — МИРОСЛАВ з дружиною МАРІЙКОЮ
внуки:
ЯРОСЛАВ з дружиною МИРОСЛАВОЮ
ГРИГОРІЙ, ІРЕНА, ВІРА І ІВАН
Внуки і Правнуки в Україні і в Польщі

У ТРИДЦЯТЬ П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Дорогого МУЖА

бл. п.

ІВАНА БІЛЕНЬКОГО

який помер у Штрасгофі, Німеччина
і нашого СИНА

ВОЛОДИМИРА

який відійшов у Вічність 15 лютого 1978 року

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
дня 14-го серпня 1979 року
в церкві св. Івана Хрестителя
у Whippany, N.J.

У глибокому смутку:
дружина — ОЛЕНА БІЛЕНЬКА-КУСА
та ДІТИ І ВНУКИ.

•

У пам'ять мого Покійного МУЖА жертвую:
50.00 дол. .... на політичних в'язнів
10.00 дол. .... на фонд „Свободи"

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що в неділю, 12-го серпня 1979 р., упокоївся в Бозі наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

ДМИТРО ВОЛОВОДЮК

б. підстаршина УГА і Інспектор громад Тернопільської Округи, проживши 85 років.

ПАНАХИДА в четвер, 16-го серпня 1979 р., о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Спрінґфілд Авеню, Ірвінґтон, Ню Джерзі.

ПОХОРОН в п'ятницю, 17-го серпня 1979 р., о год. 9:30 ранку до церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
ЮЛІЯ — дружина
ЯРОСЛАВ — син з дружиною МАРІЄЮ і дітьми ОЛЕГОМ І ІРЕНОЮ
ВОЛОДИМИР — син з дружиною КАТРЕЮ і дітьми ВІРОЮ І ХРИСТИНОЮ
Ближча і дальша Родина в Україні і Канаді

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 11-го серпня 1979 року, упокоївся в Бозі, на 67-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл. п.

ВАСИЛЬ БІДУЛА

народжений в селі Вербів, пов. Бережани, Зах. Україна.

ПАНАХИДА буде відправлена у вівторок, 14-го серпня 1979 р., о год. 7:30 веч., в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН — в середу, 15-го серпня 1979 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дружина — ПАРАНЯ в Україні
доньки: ЛЕСЯ І ОЛЯ з родинами в Україні
брат — РОМАН з дружиною НАСТЕЮ
Ближча і дальша Родина в Америці, Англії і Україні

ЗАГРОЗА ДЛЯ ЮВІЛЕЮ...

(Продовження зі стор. 2)

звернути увагу на нас. Коли в Україні атеїстичний режим намагається звихнути душу української людини, ми тут, у вільному світі, повинні обновити себе, щоби ми і наші нащадки зберігали християнську духовість і не піддавалися шкідливим, ненормальним, безбожницьким силам нашого довкілля. Щоби ми і наші нащадки ніколи не забували про великий вплив науки Христа на розвиток багатої культури і сильної психіки наших українських предків.

З нагоди тисячоліття хрищення України повинна також вийти монументальна праця, бо в Україні її скоро не буде. Поруч Святого Письма і „Кобзаря" Шевченка, ця праця повинна бути настільною книгою в кожній християнській українській родині. Щоби ця книга годувала наші душі і збуджувала в нас гордість, що ми є нащадками славного українського народу.

Якщо ми „тепер не поставимо себе на висоті наших завдань і не поробимо заходів для спільного відзначення всіма українцями цього нашого найбільшого релігійно-національного свята, то можемо бути певними, що ані наші діти, ані майбутні покоління нам цього не забудуть і запишуть нас в історію не золотими, а чорними буквами.

ЧИ ПОТРІБНО УНСОЮЗОВІ „КРЕДИТІВКИ" ПРИ ГОЛОВНІЙ КАНЦЕЛЯРІЇ СОЮЗУ?

Наша власна „Кредитівка" може дати своїм членам:
1. Вищі відсотки від їхніх ощадностей.
2. Догідне місце для ощаджування.
3. Плян систематичного ощаджування прямо із заробітної платні працівників.
4. Догідні і сприятливі позички для членів за нижчі відсотки.
5. Безпосереднє сплачування позичок із заробітної платні працівників.
6. Життєве забезпечення ощадностей і позичок.
7. Позички на студії.
8. Членство при вплаті перших $5.00.

Український Народний Союз відступить безкоштовно приміщення на бюро „Кредитівки", як також дасть початковий капітал на її працю.

„Кредитівка" буде доступна для всіх членів УНСоюзу, для всіх працівників УНСоюзу та „Свободи", а зокрема для тих, які не мають кредитівок у своїх місцевостях.

„Кредитівкою" керуватимуть кваліфіковані особи, яких виберуть члени „Кредитівки" на річних зборах.

Якщо Ви є за тим, щоб заснувати таку „Кредитівку", то ласкаво просимо зазначити „так" на нижчеприготовленій формі, а відтявши її, — перешліть на адресу УНСоюзу до п-і Ґеновеги Куфти.

Іван О. Флис, головний предсідник

Дата ....

Mrs. Genevieve Kufta
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc
30 Montgomery Street — 3rd floor
Jersey City, New Jersey 07302

Я, член УНСоюзу, Відділ ч .... вважаю, що УНСоюз повинен заснувати „Кредитівку" при Головній Канцелярії.

Я бажаю (не бажаю) стати її членом:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Продовження зі стор. 2)

Союз Визволення України подбав був про те, щоб українських полонених із російської армії в Німеччині відокремлено від полонених інших національностей. Їх національно усвідомлювали українські діячі. Ці табори були в Фрайштаті, в Терозіні, Йозефові та в Кніттенфельді.

В книзі надруковані статті про різнородну освітню працю таких авторів: Миколи Голубця, д-ра Осипа Охримовича, д-ра Романа Домбачевського, Осипа Безпалка, д-ра Василя Сімовича, Василя Пачовського та авторів із Східньої України — о. Константина Даниленка, інженера Павла Дубрівного й відомого скульптора Михайла Гаврилка. Працював там й професор д-р Степан Смаль-Стоцький разом із малярем Юрієм Балицьким і д-ром Миколою Чайковським.

В таборах працювали ще й інші особи, тут незгадані. Самі полонені давали численні вистави, список цих п'єс показує, що їх було в роках 1916-1918 — 46. Деякі вистави, як „Не ходи, Грицю", повторювали багато разів (14!). Очевидно, що жіночі ролі виконували чоловіки, які навіть дуже по-жіночому виглядали, як це видко на знімках в цій книжці, яку з зацікавленням читає теперішній читач, бо довідується, як творилася, чи як нарід говорив, як „вибухла" Україна, майже 300 років неволена Москвою. Читання цієї книжки показує нам, як важко було будувати Українську Державу, коли не було в народі навіть народної школи в поневоленій Москвою Україні.

І тепер нібито „комуністична", а в дійсності шовіністична Москва, старається знищити український нарід, але мусимо вірити, що це не вдасться нашим ворогам, бо наш нарід вже знає, хто він і хто хоче знов його закути та змосковщити.

Жаль тільки, що в цьому виданні немає нічого про іншу, політичну, працю Союзу Визволення України, який, можна сказати, був тоді і міністерством закордонних справ українського народу і мав зв'язки з урядами тих держав, які воювали проти Росії і Австрії, Німеччини, Туреччини і Болгарії. Якби жив був Петро Постолюк, то він напевно був би подбав, щоб в „Передмові" було і про цю працю СВУ.

Та добре, що появилася друком ця праця, яка довго чекала на свою чергу.

ЗРЕЧЕННЯ З ГРОМАДЯНСТВА...

(Продовження зі стор. 1)

Києва, шукати сина. Я не поїхав. Тоді органи Долинської РВВС арештували мене, як заручника, 6 листопада 1977 року і продержали під арештом до 9 листопада 1977 року.

Після 7 листопада, коли син повернувся додому, його хотіли забрати до війська. Він категорично відмовився від служби в армії на підставі того, що він не є громадянином СРСР в наслідок зречення від громадянства 18 вересня 1977 р.

Тоді органи влади 17 січня 1978 року арештували мого сина й абсолютно здорового і нормального запроторили до Івано-Франківської обласної психіятричної лікарні.

Про незаконні дії, які були примінені супроти мого сина, я повідомив заявами, скаргами і протестами всі вищі органи влади (Президію Верховної Ради, Прокуратуру, Міністерство охорони здоров'я), як СРСР, так і УРСР, а також області в якій проживаю. До вищезгаданих органів поїхав на прийом особисто в Москву і Київ. Всі спрямовували мене від одних органів влади до других; без конкретної відповіді я повернувся додому.

Правда, 31 січня 1978 року головний психіятр Міністерства охорони здоров'я СРСР Чухрін вислухав мене і сказав, що згідно з положенням радянської психіятрії, відречення від громадянства СРСР уважається шизофренією, а коли людина прийме громадянство знову, зникає ця діягноза; він рекомендував мені, щоб я умовив сина, прийняти громадянство. Аналогічну „пораду" я одержав і в Міністерстві охорони здоров'я УРСР.

31 січня 1978 року звільнили мого сина з психіятричної лікарні, а коли я звернувся до органів влади в справі виїзду сина за кордон, то одержав від них відповідь, що після того, як вони сину поставили таку діягнозу (шизофренію), за кордон вони його ни випустять, та знову почали вимагати, щоб я вмовив сина прийняти назад пашпорт і військовий квиток, від чого мій син знову відмовився.

Тепер мій син Василь перебуває під постійною загрозою репресій з боку органів влади через запроторення його, абсолютно здорового в психіятричну лікарню за його політичні, суспільні та моральні переконання. І його доля, здоров'я і життя знаходяться в постійній небезпеці.

У наслідок того, що сина переслідують і не дають йому права на виїзд до США, ми подаємось на виїзд всією сим'єю і просимо Вас взяти нас під міжнародний захист і допомогти нашій сім'ї еміґрувати з СРСР.

19 лютого 1978 — 2 квітня 1978

Петро Січко"

Зі Швеції прогнано двох...

(Продовження зі стор. 1)

який відмовився подати більше подробиць.

У кожному випадку, двох польських дипломатів обвинувачено в індустріяльному шпигунстві, пов'язаному з одною шведською електричною фірмою, директори якої заперечили начебто вони знали щонебудь про шпигунство.

Видалені зі Швеції були Єжи Кравчик і Ян Стшеліховскі, які були членами польської торговельної місії.

6-го липня польського амбасадора у Стокгольмі Павела Цєсьляра, повідомлено, що згадані два польські дипломати не можуть залишитися в Стокгольмі. Чотири дні після того шведський амбасадор у Варшаві, Карль Йоган Раппе, був повідомлений, що двох шведських дипломатів, Боре Різінгард і Рольф Сальме, мусять негайно залишити Польщу. Міністерство закордонних справ повідомило, що два дипломати не були причасними до жадного шпигунства й що їх вигнання з Варшави є звичайною „помстою".

Відносини між Швецією і Польщею стали напруженими в останньому часі, коли польським жидам, що виемігрували до Швеції, заборонено відвідувати Польщу. Це саме стосується поляків у Швеції, яким забороняється відвідувати Польщу.

Продовж останніх кількох років було багато випадків шпигунства в Швеції та інших скандинавських країнах. У 1976 р. члени північно-корейської амбасади в Стокгольмі були замішані в діяльності „чорного ринку" і ряд північно-корейських дипломатів були видалені зі Швеції. З тих самих причин ряд північно-корейських дипломатів вигнано з амбасад в Данії, Норвегії і Фінляндії. Минулого року видалено зі Швеції члена югославської амбасади, а в лютому ц. р. видалено членів амбасади Іраку через їх пов'язання з одним шведським поліційним офіцером, якого судили за шпигунство.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Я змагався добрим змагом, свій біг закінчив, віру зберіг...

(Пам'яті д-ра Івана Мосійчука)

Бл. п. д-р Іван Мосійчук

Поставлені у заголовку цієї згадки слова взято з послання ап. Павла до Тимотея (4,-7). Дальше в цьому посланні ще кажеться: „На останок мені призначається вінок праведности, що його того дня дасть мені Господь, Суддя праведний; і не тільки мені, але й усім що прихід Його полюбили."

Щаслива та людина, що в день своєї смерти може повторити вище зацитовані слова. Бл. п. д-р Іван Мосійчук, який попрощався з цим світом дня 12- го травня ц. р. у Боффало, міг ці слова в день своєї смерти повторити, все бо своє життя змагався він добрим змагом і заслужив собі на вінок праведности від Найвищого Судді-Господа.

І ще деякі думки цього апостола-мислителя приходять мені на гадку у зв'язку із смертю д-ра Івана Мосійчука, а це думка із Першого послання його до Коринтян, послання, що його читають під час св. Літургії в дні похорону. В цьому посланні — між іншим — кажеться:

„Є небесні тіла й тіла землі. Інша слава небесним, а інша земним. Інша слава для сонця, й інша слава для місяця, й інша слава для зір, — бо зоря від зорі відрізняється славою" (15, 40-41).

Тількищо наведені слова ап. Павла сміло можна примінити й до людей: кожна бо людина має свою славу, і одна від одної відрізняється славою.

Слухаючи „апостола" під час Служби Божої в дні похорону бл. п. д-ра Івана Мосійчука (дня 16-го травня 1979 р.), думав я: Яка ж слава належеться покійному д-рові Іванові Мосійчукові? Відповідь була готова: д-рові Іванові Мосійчукові належиться слава — відповідна до його духових вартостей, — його вдачі, його інтелекту, слава, яка належиться змагунові, що все своє життя змагався добрим змагом. За свій добрий чесний змаг покійний д-р Іван Мосійчук здобув собі славу у людей ще за свого перебування на цьому світі: всі цінили його й шанували за його людяність, за його знання, що не обмежувалося тільки до ділянки медицини, але виходило і поза її межі — в ділянку літератури, мистецтва, економії, політики, а навіть у ділянку знань про космос. До речі: справою міжпланетарних полетів цікавився він від своїх студентських років.

Добрий життєвий змаг д-ра Івана Мосійчука оцінено й після його смерти, доказом чого була численна участь громадянства в панахидах, в похороні, в тризні. Вірний, хоча загальний, образ д-ра Івана Мосійчука був накреслений бесідниками, які промовляли під час похорону, чи на тризні. Першим накреслив образ Покійного д-ра Мосійчука о. д-р Павло Івахів перед „послідним цілуванням" в церкві. Над могилою промовляли: д-р Михайло Сайкевич (від Боффалівського Відділу УЛТПА), Богдан Мороз (від Організацій УБФ). Під час тризни, що відбулася в Українському Домі „Дніпро", із словом про Покійного виступали: д-р Михайло Лоза (від Боффалівського Відділу УККА), ред. Василь Солонинка, інж. Мирон Барабаш (обидва з Торонта), Тадей Михаськів, Ніля Стецьків, Мар'ян Борачок, о. Богдан Остапович (з Торонто; колись проживав біля Боффало). Всі бесідники найвиразніше підкреслювали гуманність покійного д-р Івана Мосійчука. Усі слухачі ще й ще раз усвідомлювали собі, що поховано Людину, іменно Людину з великої літери. При тому думалось: коли б всі людські істоти визначалися прикметами — подібними до прикмет д-ра Івана, Мосійчука, не треба було б Гельсінкської конференції, не треба було б витрачати сили на боротьбу за права людину.

А тепер постараюся накреслити життьовий шлях покійного д-ра Івана Мосійчука, шлях, що почався в селі Корчівка, в Україні Волинь, дня 22- го грудня 1908 року, а закінчився в Боффало, ЗСА, дня 12- го травня ц.р. Батьки д-ра Мосійчука було незамоьними селянами. На соціяльне походження його звертаю увагу тому, що воно мало немалий вплюв на формування його характеру, на його джентелменське відношення до людей різних суспільних прошарків — навіть тоді, коли він сам став на високий щабель соціяльної драбини, коли став лікарем

Медичні студії д-р Іван Мосійчук відбув у Одеському університеті. Був „відмінником". Лікарську практику розпочав у шпиталі в Херсоні. Згодом переїхав до Києва, де продовжував працю у шпиталі. В 1939 році прибув до Львова і став там асистентом проф. д-ра Мар'яна Панчишина у клініці внутрішніх недуг Головного шпиталя. Рівночасно був завідуючим педагогічної частини (завпедом) фельчерсько - акушерської школи. До місцевих українців ставився кореклно, не приховуючи свого соборницького патріотизму. Про це згадував у своєму прощальному слові над могилою Покійного д-р Михайло Сайкевич, який пізнав Покійного власне ще у Львові. Д-р Іван Мосійчук усіми способами захищав своїх колеґ і співробітників від шикан і репресій з боку совєтської влади. Ось для прикладу: На директора школи, у якій Покійний працював завпедом, д-р Софію Парфанович, а особливо на викладача цієї школи — стареньку Константину Малицьку (літер. псевдо — Віра Лебедова) дуже часто сипалися доноси, з яких Покійний не робив жадного ужитку, і тим самим рятував людей від арешту і заслання.

Д-р Іван Мосійчук перебував у Львові і під час німецької окупації. Був тоді ординатором клініки заразливих недуг. В тому часі ніс часто допомогу членам українського підпілля і жидам-жертвам Ґестапо.

У 1944 році подався на еміґрацію. Після капітуляції 3-ого Райху очолив організовану силами українців-втікачів амбуляторію в Інсбруку, а опісля працював в амбуляторії ІРО, коли ця організація перебрала опіку над втікачами.

Від 1948 до 1954 року був лікарем групи українських робітників, які — на підставі контракту з одною великою французькою фірмою — будували модерну гідроелектростанцію в Тунезії. У Тунезії д-р Мосійчук перебував з родиною — з дружиною Зиновією і маленьким тоді сином Аскольдом, який згодом пішов слідами батька і тепер є лікарем у ЗСА.

У Тунезії родина Мосійчуків переїхада до ЗСА. У приїзді допоміг їм інж. Олександер Криницький (тепер уже покійний) — зять проф. Северина Левицького (Сірого Лева). З родиною Левицьких у дуже добрих відносинах була дружина д-ра Івана Мосійчука — Зиновія.

Після приїзду до ЗСА, до Боффало, почав працювати лікарем у Боффалівському шпиталі — Колюмбус. Працював віддано, — не за гроші, а за совість, — як то кажуть в таких випадках. Совісним виконуванням своїх лікарських обов'язків ніс він допомогу усім хворим, у тому числі й багатьом українцям. Як лікар і як людина д-р Іван Мосійчук здобув собі загальну пошану в шпиталі: у своїх зверхників, у колеґ, а навіть у звичайних сірих робітників. Не диво, що багато людей із медичного й не-медичного шпиталь - ного персоналу взяли участь у панахидах і в похороні. На знак пошани для д-ра Івана Мосійчука адміністрація шпиталю Колюмбус вирішила помістити його ім'я на почесній таблиці.

Не зважаючи на надмірне навантаження професійною працею, Покійний старався якнайкраще виповнити свої обов'язки члена української спільноти. Був членом багатьох українських товариств і організацій, а професійного товариства — тобто УЛТПА — в першу чергу, в якому нерідко входив до Керівних Органів. Виголошував доповіді — найчастіше на сходинах Відділу УЛТПА в Боффало, а також на одному Загальному З'їзді УЛТПА. Крім цих доповідей — суто наукових — виголошував ще популярні доповіді для ширшого загалу на медичні й не-медичні теми. Цікаві були його доповіді про міжпланетарні полети, що їх Покійний давав у Боффалівському Клюбі „Наша Хата" у 50-ий ще роках. Доповіді Покійний виголошував також у рамках „Живої Газети", що її часто влаштовував (і влаштовує) Український Дім „Дніпро", згл. Читальня ім. Тараса Шевченка, приміщена в цьому Домі. Передплачував українську пресу й купував — як любитель літератури — кожне нове книжкове видання.

Довгі роки був таборовим лікарем на Сумівській оселі „Холодний Яр", не приймаючи за це жадної заплати. Віддячуючись за це, сумівці відбували почесну стійку біля домовини Покійного в часі Панахид.

Колеґи лікарі — члени УЛТПА — на знак пошани для Покійного несли його домовину в день похорону. Тлінні останки бл.п. д-ра Івана Мосійчука спочили на цвинтарі св. Матвія у Вест Сенека біля Боффало.

Так виглядає шлях, по якому відбув свій біг д-р Іван Мосійчук, по якому пройшов його життьовий змаг. Бачимо, що Покійний боровся добрим змагом, і за його змаг належиться йому заслужений вінок праведности від Найвищого Судді-Господа, а між нами, що осталися ще живими, хай пам'ять про д-ра Івана Мосійчука зберігається з — роду — в рід!

Михайло Лоза

ПОВІДОМЛЕННЯ

Торонто (Управа БУГ). — Оцим хочемо спростувати дату відносно нашого повідомлення в квартальнику „Буковина", що нібито 5-літній ювілей Буковинсько-української громади, відбудеться в суботу, 1-го вересня 1979 року. Просимо приняти до відома, що дату вище згаданого ювілею пересунено на суботу, 22-го вересня 1979 року.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 19-го СЕРПНЯ 1979 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-Відд., о год. 12-2-ій по пол. біля церкви св. Марії, Washington St. у Кліфтоні, Н. Дж. Проситься чл. прибути та вибрати свої дивідендові чеки. — Управа.